

Sikkerhetsdatablad

Sikkerhetsdatablad etter (EF) nr. 1907/2006

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket**1.1. Produktidentifikator****Lærfarge****1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes**

Rask penetrerende lærfarge.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Leather`s Choice ApS

Mossøvej 11 Tlf.: +45 86 17 20 08

DK - 8240 Risskov E-mail: mail@laederiet.dk

Ansvarlig for sikkerhetsdatablad (e-mail): altox@altox.dk

1.4. Nødtelefonnummer

+47 22 59 13 00 (Giftinformasjonssentralen)

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon**2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen**

Meget brandfarlig, miljøfarlig og irriterende væske, der kan forårsake sløvhet eller svimmelhet.

CLP (1272/2008): Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H336 Aquatic Chronic 3;H412

2.2. Merkingselementer**FARE**

Innholdsmerking: Etanol propan-2-ol 2-(2-butoksyetoksy)etanol 1-metoksy-2-propanol

H225: Meget brannfarlig væske og damp.

H319: Gir alvorlig øyeirritasjon.

H336: Kan forårsake døsigheit eller svimmelhet.

H412: Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

P101: Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.

P102: Oppbevares utilgjengelig for barn.

P210: Holdes vekk fra varme/gnister/åpen flamme/varme overflater. — Røyking forbudt.

P261: Unngå innånding av damp/aerosoler.

P280: Benytt vernehansker/øyevern.

P501: Innhold/beholder leveres som avfall i samsvar med lokale forskrifter.

2.3. Andre farer Ingen kjente.

Innholdsstoffene er ikke PBT/vPvB i henhold til kriterier i REACH, Vedlegg XIII.

AVSNITT 3: Sammensetning / opplysninger om bestanddeler**3.2. Stoffblandinger**

Vekt%	Navn	CAS	EF-nr.	Indeks-nr.	REACH-reg.nr.	Klassifisering
50-75	Etanol	64-17-5	200-578-6	603-002-00-5	01-2119457610-43	Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319
20-25	Propan-2-ol	67-63-0	200-661-7	603-117-00-0	01-2119457558-25	Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H336
10-25	2-(2-butoksy- etoksy)etanol	112-34-5	203-961-6	603-096-00-8	01-2119475104-44	Eye Irrit. 2;H319
1-20	1-methoksy- 2-propanol	107-98-2	203-539-1	603-064-00-3	01-2119457435-35	Flam. Liq. 3;H226 STOT SE 3;H336
1-10	Metall- kompleksfargestoff (Cr +3)	-	-	-	-	Eye Irrit. 2;H319 Aquatic Chronic 2;H411

Ordlyden av faresetning(er) - se avsnitt 16.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak**4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak**

Innånding: Bring personen i frisk luft. **Lette tilfeller:** Holdes i ro under oppsyn. Ved ubehag: Søk lege.
Alvorligere tilfeller: Bevisstløse legges i stabilt sideleie med hodet lavt og holdes varme. Puster ikke vedkommende, gis kunstig åndedrett. Ring straks etter lege og ambulans.

Hud: Fjern straks tilsølte klær. Skyll huden og vask grundig med vann og såpe. Ved fortsatt irritasjon: Søk lege.

Øyne: Skyll straks med vann eller saltvann. Evt. kontaktlinser fjernes og øyet spiles godt opp. Ved fortsatt irritasjon: Søk lege.

Svelging: Skyll straks munnen grundig og drikk rikelig vann. **Fremkall ikke oppkastning.** Ved ubehag: Søk lege

Forbrenning: Skyll med vann til smertene forsvinner. Under skyllingen fjernes klær som ikke har brent fast, fra det forbrente området. Er legebehandling nødvendig, fortsettes skyllingen til legen har overtatt behandlingen.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Irritasjon av luftveier, huden og øynene. Dampe kan forårsake døsigheit eller svimmelhet. Inneholder organiske løsemidler som ved hyppig eller gjentatt innånding av selv små mengder kan gi skader på bl.a. lever, nyrer og sentralnervesystemet (herunder hjerneskader).

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Ved kontakt med lege eller sykehus, vis dette sikkerhetsdatablad.

AVSNITT 5: Brannsløkkingstiltak**5.1. Sløkkingsmidler**

Vanntåke (aldri vannstråle, - sprer brannen), skum, pulver eller kullsyre..

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Unngå innånding av røykgasser. Ved brann utvikles giftige gasser: Særlig karbonoksider.

5.3. Råd til brannmannskaper

Fjern om mulig beholderne eller kjøøl dem ned med vann. Bruk trykkluftmaske ved kraftig røykutvikling.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp**6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner**

Bruk personlig verneutstyr - se avsnitt 8. Fjern antenningskilder. Sørg for god utlufting.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Helles aldri ut i kloakken - se avsnitt 12. Informer de lokale myndigheter ved utslipp i omgivelsene.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Sølet suges opp med granulater eller likn. Etterfølgende håndtering av søl - se avsnitt 13.

6.4. Henvielse til andre avsnitt

Se ovennevnte.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Unngå innånding av damper og aerosoltåke. Arbeidsrom skal være godt ventilert. Unngå kontakt med hud, øyne og klær. Vask hender og forurensete områder med vann etter arbeidsslutt. Dusj til bruk i nødsfall skal være tilgjengelig. Må aldri brukes i nærheten av flammer, gnister eller varme overflater. Røyking forbudt.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

I godt tillukket beholder, i kjølig og godt ventilert rom beskyttet mod sollys. Oppbevares ved 5°- 35°C. Brannsikkert. Brannfare klasse A.

Forsvarlig, utilgjengelig for uvedkommende, adskilt fra matvarer, fôr, legemidler o.l.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Se bruksområder – avsnitt 1.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametere

Arbeidstilsynets grenseverdier i henhold til Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (FOR-2018-08-21-1255):

500 ppm = 950 mg/m ³	Etanol
100 ppm = 245 mg/m ³	Propan-2-ol
10 ppm = 68 mg/m ³ E	2-(2-butoksyetoksy)etanol
50 ppm = 180 mg/m ³ EH	1-metoksy-2-propanol

E: EU har en veiledende grenseverdi for stoffet.

DNEL:	Eksponering	Verdi	Populasjon	Virkninger
Etanol	Langvarig, inntagelse	87 mg/kg/d	Forbruker	Systemisk
	Langvarig - hud	206 mg/kg	Forbruker	Systemisk
	Langvarig - innånding	114 mg/m ³	Forbruker	Systemisk
	Akutt - innånding	950 mg/m ³	Forbruker	Lokal
	Langvarig - innånding	950 mg/m ³	Arbeider	Systemisk
	Langvarig - hud	343 mg/kg	Arbeider	Systemisk
Propan-2-ol	Langvarig, hud	888 mg/kg/d	Arbeider	Systemisk
	Langvarig, innånding	500 mg/m ³	Arbeider	Systemisk
	Langvarig, hud	319 mg/kg/d	Forbruker	Systemisk
	Langvarig, innånding	89 mg/m ³	Forbruker	Systemisk
	Langvarig, inntagelse	26 mg/kg/d	Forbruker	Systemisk
2-(2-Butoxy-ethoxy)etanol	Langvarig-innånding	67,5 mg/m ³	Arbeider	Lokal
	Langvarig-innånding	67,5 mg/m ³	Arbeider	Systemisk
	Langvarig-hud	20 mg/kg/dag	Arbeider	Systemisk
	Akutt- innånding	101,2 mg/m ³	Arbeider	Lokal
	Langvarig-innånding	34 mg/m ³	Forbruker	Systemisk
	Langvarig-hud	10 mg/kg/dag	Forbruker	Systemisk
	Langvarig-inntagelse	1,25 mg/kg/dag	Forbruker	Systemisk
	Akutt- innånding	50,6 mg/m ³	Forbruker	Lokal
1-methoxy-2-propanol	Langvarig-inntagelse	3,3 mg/kg	Forbruker	Systemisk
	Langvarig-hud	18,1 mg/kg	Forbruker	Systemisk
	Langvarig-hud	50,6 mg/kg	Arbeider	Systemisk
	Akutt- innånding	553,5 mg/m ³	Arbeider	Lokale
	Langvarig-innånding	43,9 mg/m ³	Forbruker	Systemisk
	Langvarig-innånding	369 mg/m ³	Arbeider	Systemisk

PNEC:	Medium	Verdi	Metode
Etanol	Ferskvann	0,96 mg/l	Bedømmelsesfaktorer
	Sjøvann	0,79 mg/l	-
	Sporadisk utslipp	2,75 mg/l	Bedømmelsesfaktorer
	Renseanlegg (STP)	580 mg/l	Bedømmelsesfaktorer
	Ferskvannssediment	3,6 mg/kg	Bedømmelsesfaktorer
	Jord	0,63 mg/kg	Bedømmelsesfaktorer

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

PNEC:	Medium	Verdi	Metode
Propan-2-ol	Ferskvann	140,9 mg/l	Bedømmelsesfaktorer
	Sjøvann	140,9 mg/l	Bedømmelsesfaktorer
	Sporadisk utslipp	140,9 mg/l	Bedømmelsesfaktorer
	Ferskvannssediment	552 mg/kg	Bedømmelsesfaktorer
	Sjøvannsediment	552 mg/kg	Bedømmelsesfaktorer
	Jord	28 mg/kg	Bedømmelsesfaktorer
	STP	2251 mg/l	-
	Inntagelse, rovdyr	160 mg/kg	-
2-(2-Butoxy-ethoxy)etanol	Ferskvann	1 mg/l	-
	Sjøvann	0,1 mg/l	-
	Ferskvannssediment	4 mg/kg	-
	Sjøvannsediment	0,4 mg/kg	-
	Jord	0,4 mg/kg	-
	Renseanlegg (STP)	200 mg/l	-
	Sporadisk utslipp	3,9 mg/l	-
1-methoxy-2-propanol	Ferskvann	10 mg/l	-
	Sjøvann	1 mg/l	-
	Sporadisk utslipp	100 mg/l	-
	Ferskvannssediment	41,6 mg/kg	-
	Sjøvannsediment	4,17 mg/kg	-
	Renseanlegg (STP)	100 mg/l	-

8.2. Eksponeringskontroll

Forholdsregler for å hindre eksponering: Arbeidsrom skal være godt ventilert.

Personlig verneutstyr:

- Innånding: Produktet inneholder stoffer med damp som ikke fanges opp effektivt i kullfiltre. Ved utilstrekkelig ventilasjon: Bruk åndedrettsvern med tilførsel av friskluft eller pressluft (EN14594). Filtrene har begrenset brukstid (skal skiftes). Les produsentens anvisninger.
- Hud: Bruk vernehansker f.eks. av butylgummi eller neopren (EN374). Det har ikke vært mulig å finne data for gjennombruddstid av innholdsstoffene, derfor anbefales det å skifte ut hansken hvis man søler på den.
- Øyne: Tettsluttende vernebriller (EN166) ved risiko for sprut.
- Begrensning og overvåking av miljøeksponering: Ingen spesifikke.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper**9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**

Utseende:	Væske
Lukt:	Karakteristisk
pH:	8
Smeltepunkt/smeltepunktintervall (°C):	0
Kokepunkt/kokepunktintervall (°C):	81
Dekomponeringstemperatur (°C):	Ikke bestemt
Flammepunkt (°C):	14
Fordampningshastighet:	>1
Antennelighet (fast stoff, gass):	Ikke relevant
Ekspløsjongrenser (vol%):	>2 - <19
Damptrykk (hPa, 20°C):	Ikke bestemt
Relativ damp tetthet:	>1
Relativ tetthet (g/cm ³):	0,846
Vannløselighet:	Løselig
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann:	Ikke bestemt
Selvantennelighet (°C):	Ikke bestemt
Viskositet:	Ikke bestemt
Ekspløse / oksiderende egenskaper:	Ikke relevant
9.2. Andre opplysninger	VOC: 93,76%

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Ingen data til rådighet.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilt under anbefalte lagringsforhold - se avsnitt 7. Brannfarlig.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Kan antennes ved temperaturer over flammepunktet. Avgitte damper kan antennes av for eksempel gnister, glør eller varme flater. Dampene kan skape eksplosive blandinger i forbindelse med luft.

10.4. Forhold som skal unngås

Unngå dannelse av gnister, glør, oppvarming og sollys.

10.5. Uforenlige materialer

Oksidasjonsmidler, syrer og baser.

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Ved oppvarming/brann (spalting) utskilles/utvikles meget giftige gasser: Særlig karbonoksid.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Fareklasse	Data	Test	Datakilde
Akutt giftighet: Inhalasjon	LC ₅₀ (rotte) = 125 mg/l/4H (Etanol) LC ₅₀ (rotte) = 20 mg/l/8H (Propan-2-ol) LC ₅₀ (rotte) > 29 ppm/2H (2-(2-butoksyetoksy)etanol)	Ikke opplyst Litteratur OECD 403	IUCLID Leverandør ECHA
Dermal	LC ₅₀ (rotte) = 7559 ppm/6H (1-metoksy-2-propanol) LD ₅₀ (kanin) = 20000 mg/kg (Etanol) LD ₅₀ (kanin) = 12800 mg/l (Propan-2-ol) LD ₅₀ (rotte) = 2700 mg/kg (2-(2-butoxy ethoxy)etanol) LD ₅₀ (kanin) = 13000 mg/kg (1-metoksy-2-propanol)	Litteratur Draize Litteratur Litteratur	Leverandør IUCLID Leverandør Leverandør Leverandør
Oral	LD ₅₀ (rotte) = 1780 mg/kg (Etanol) LD ₅₀ (rotte) = 5050 mg/kg (Propan-2-ol) LD ₅₀ (rotte) = 5660 mg/kg (2-(2-butoxy ethoxy)etanol) LD ₅₀ (rotte) = 6100 mg/kg (1-metoksy-2-propanol)	Ikke opplyst Litteratur Litteratur Litteratur	IUCLID Leverandør Leverandør Leverandør
Etsning/irritasjon:	Ingen hudirritasjon, ingen til moderat øyeirritasjon, kanin (Etanol) Øyeirritasjon, kanin (Propan-2-ol) Øyeirritasjon, svag hudirritasjon, kanin (2-(2-butoksyetoksy)etanol) Ingen hud- eller øyeirritasjon, kanin (1-metoksy-2-propanol)	OECD 404, 405 Draize OECD 404, 405 Diverse	IUCLID IUCLID ECHA ECHA
Sensibilisering:	Ingen hudsensibilisering, marsvin (Etanol, propan-2-ol, 2-(2-butoksyetoksy)etanol , 1-metoksy-2-propanol)	Diverse	IUCLID, ECHA
CMR:	Data for mutagenisitet er ikke entydige (Etanol) Ingen CMR effekter (Propan-2-ol) Ingen mutagene eller reproduktionstoksiske effekter (2-(2-butoksyetoksy)etanol) Ingen CMR effekter (1-metoksy-2-propanol)	Diverse Diverse OECD 476, 415 Diverse	IUCLID IUCLID ECHA ECHA

Opptaksveier: Hud, lungene og mage-tarm-kanalen.

Symptomer:

Innånding: Innånding av damp kan gi anledning til irritasjon av luftveiene og kan gi ubehag, kvalme, hodepine, beruselse, svimmelhet og evt. bevisstløshet.

Hud: Kan virke irriterende. Avfetter huden. Kan tas opp gjennom huden og ved omfattende kontakt gi symptomer som nevnt under "Innånding"

Øyne: Irritasjon med rødme, svie og smerter.

Svelging: Irritasjon av munn, hals og mage-tarm-kanalen. Kan tas opp via mage-tarmkanalen og årsaka symptomer, som nevnt under "Innånding".

Kroniske effekter: Innånding av høye konsentrasjoner eller hyppig innånding av selv små mengder organisk løsemiddel kan gi skader på bl.a. lever, nyrer og sentralnervesystem.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet

Akvatisk	Data	Test (Medie)	Datakilde
Fisk	LC ₅₀ (Pimephales promelas, 96h) = 15300 mg/l (Etanol) LC ₅₀ (Fisk, 96h) = 9640 mg/l(Propan-2-ol) LC ₅₀ (Fisk, 96h) = 1650 mg/l (2-(2-butoxy ethoxy)etanol) LC ₅₀ (Leuciscus idus, 96h) = 4600 mg/l (1-metoksy-2-propanol)	Ikke opplyst (FW) Litteratur Litteratur Litteratur	IUCLID Leverandør Leverandør Leverandør
Krepsdyr	EC ₅₀ (Daphnia magna, 48h) = 9268 - 14221 mg/l (Etanol) EC ₅₀ (Krepsdyr, 48h) = 1400 mg/l (Propan-2-ol) EC ₅₀ (Daphnia magna, 48h) = >100 mg/l (2-(2-butoksyetoksy)etanol) LC ₅₀ (Daphnia magna, 48h) = 500 mg/l mg/l (1-metoksy-2-propanol)	Ikke opplyst (FW) Litteratur Ikke opplyst Litteratur	IUCLID Leverandør IUCLID Leverandør
Alger	LC ₅₀ (Scenedesmus quadricauda, 7d) = 1400 mg/l (Propan-2-ol) EC ₅₀ (Scenedesmus sub. 96h) = >100 mg/l (2-(2-butoksyetoksy)etanol) LC ₅₀ (Pseudokirchnerella sub. 7d) = 1000 mg/l (1-metoksy-2-propanol)	Litteratur OECD 201 Litteratur	Leverandør ECHA Leverandør

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Etanol, propan-2-ol, 2-(2-butoksyetoksy)etanol og 1-metoksy-2-propanol er hurtig nedbrytbar (IUCLID, ECHA).

12.3. Bioakkumuleringsevne

Etanol, propan-2-ol, 2-(2-butoksyetoksy)etanol og 1-metoksy-2-propanol: Log K_{ow} <1 – Ingen bioakkumulering.

12.4. Mobilitet i jord

Etanol, propan-2-ol og 2-(2-butoksyetoksy)etanol : K_{oc} < 5 - Meget stor mobilitet i jordmiljøer forventes.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Innholdsstoffene er ikke PBT/vPvB i henhold til kriterier i REACH, Vedlegg XIII.

12.6. Andre skadevirkninger

Ingen kjente.

AVSNITT 13: Sluttbehandling

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Rester og avfall bør ikke tilføres avløpsnett, men leveres for avfallsbehandling til godkjent mottak.

EAL-Kode:

20 01 27 (rester)

15 02 02 (granulat eller likn med blanding).

Avfallstoffnummer: 7051(Maling, lim, lakk som er farlig avfall)

AVSNITT 14: Transportopplysninger

14.1. FN-nummer 1263

14.2. FN-forsendelsesnavn MALING ELLER MALING RELATERTE PRODUKTER

14.3. Transportfareklasse(r) 3

14.4. Emballasjegruppe II

14.5. Miljøfarer Nei.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II til MARPOL og IBC-regelverket Ikke relevant.

AVSNITT 15: Opplysninger om regelverk

15.1. Særlige bestemmelser / særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Barn og ungdom (personer under 18 år) skal ikke utføre arbeid med produktet.

Ved en kartlegging av arbeidsmiljøet skal det sikres at personell ikke utsettes for påvirkninger som kan innebære risiko ved graviditet eller amming.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Produktet inneholder minst et stoff med eksponeringsscenario. RMM og OC herfra er innarbeidet i dette SDS.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Ordlyd på H-setninger nevnt i avsnitt 3:

H225: Meget brannfarlig væske og damp.

H226: Brannfarlig væske og damp.

H319: Gir alvorlig øyeirritasjon.

H336: Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.

H411: Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

H412: Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Forkortelser:

CMR = Carcinogenicity, mutagenitet og reproduktive toksisitet

CSR = Chemical Safety Report

DNEL = Derived No-Effect Level

EC₅₀ = Effect Concentration 50 %

FW = Fresh Water

LC₅₀ = Lethal Concentration 50 %

LD₅₀ = Lethal Dosis 50 %

NOEC = No Observed Effect Concentration

PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic

PNEC = Predicted No-Effect Concentration

vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative

Datakilder:

ECHA = REACH Registreringsdossier fra ECHA's hjemmeside.

IUCLID = International Uniform Chemical Database Information

RTECS = Register of Toxic Effects of Chemical Substances

Råd om særlig opplæring:

Materialet må kun brukes av personer som har fått grundig instruksjon i hvordan arbeidet skal utføres og som har kjennskap til innholdet i dette sikkerhetsdatabladet.

Endring i avsnitt:

Avsnitt 1- Leverandør navn.

Utarbeidet av: Altos a/s - Tonsbakken 16-18 - 2740 Skovlunde - Danmark Tel: +45 38 34 77 98 / AP - Kvalitetskontroll: PW